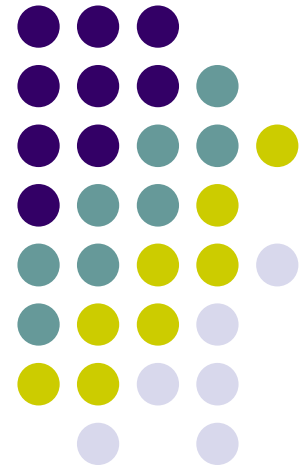

Latvijas aitu audzēšanas nozares attīstības stratēģija

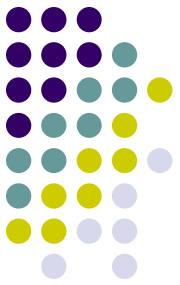

Situācija un mērķi

Saruna ZSA. 2013-09-25

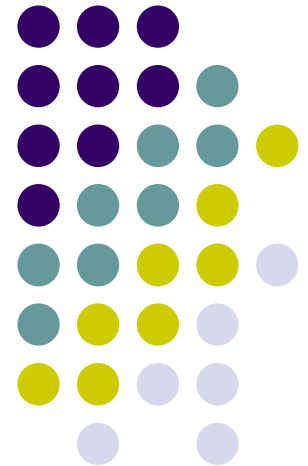
Saturs

- LAAA un nozares stratēģija
- Aitu audzēšana Latvijā šodien
- Aitu audzēšana – nākotnes risinājums citādi neizmantotai lauksaimniecības zemei
- Nākotnes redzējums aitu audzēšanas nozarei – strauja un būtiska izaugsme
- Rīcības virzieni
- Nepieciešamā valsts intervence

Latvijas Aitu audzētāju asociācija un nozares stratēģija

LAAA un Stratēģijas grupa

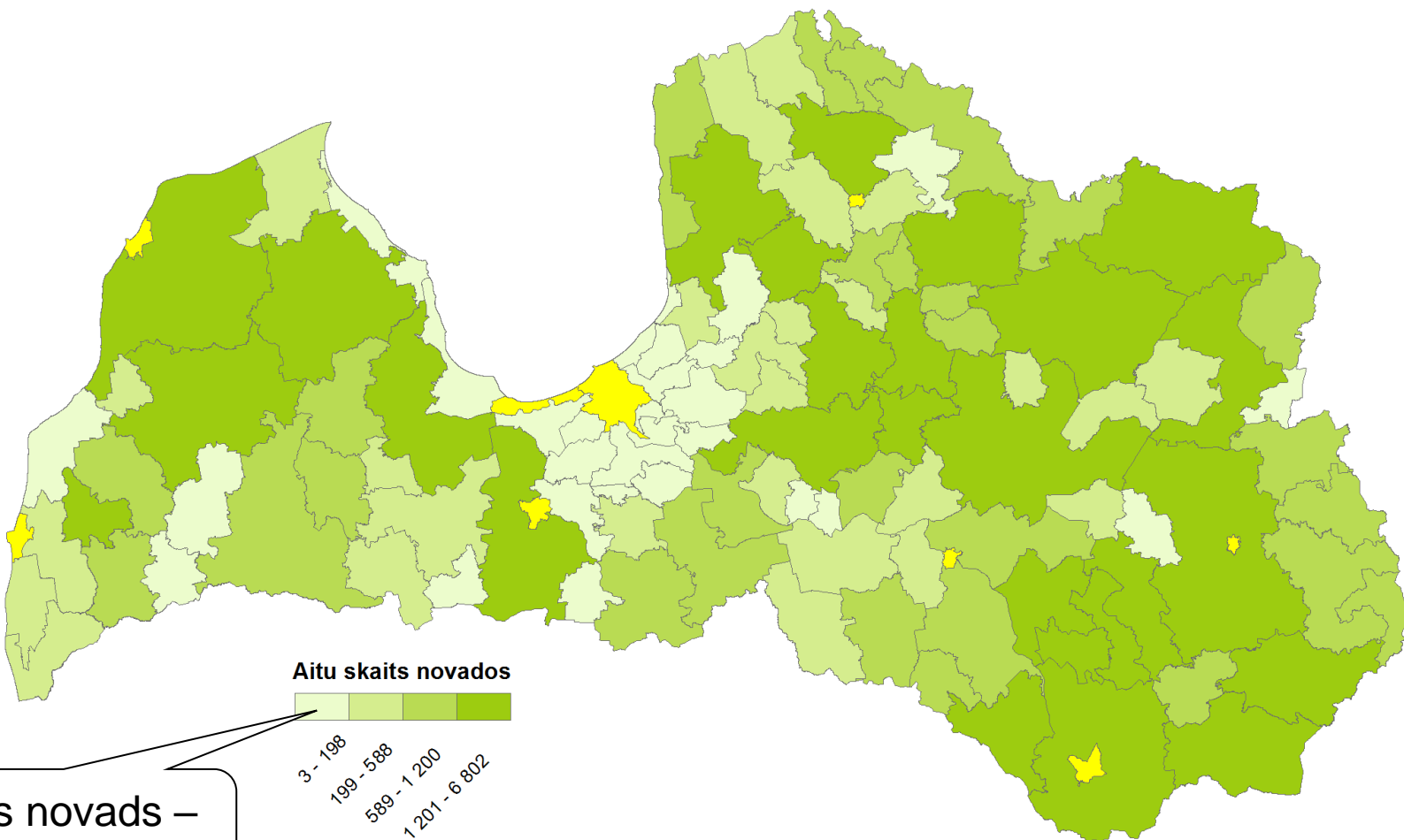
- Iniciatīvas grupas tikšanās 2012.gada maijā
- LAAA valdes lēmums par Stratēģijas grupas izveidi
  - Daina Kairiša
  - Andris Pauls-Pāvuls
  - Valdis Vanags
  - Aija Šneidere
  - Kristaps Melbārdis
  - Kaspars Kļaviņš
  - Dina Avotiņa
- Vienošanās ar “EDO Consult” par konsultatīvu atbalstu darba procesā
- Stratēģijas dokumenta projekts ir izstrādāts, noslēdzas tās saskaņošanas process
  - ietverot sarunas ar ZM par valsts iespējamo atbalstu stratēģijas īstenošanai

Aitu audzēšana šodien Latvijā

- 4430 ganāmpulki ar 31 tūkst. aitu mātēm — LDC dati
  - 10 ganāmpulki ar vairāk par 200 aitu mātēm— LDC dati
- 4600 cilvēki tieši iesaistīti nozarē— novērt.
- 200 gada vidējie pilna laika cilvēki — novērt.
- ~ 10 tūkst. ha izmantotas LIZ — novērtēj.
- 920 t saražotas aitu gaļas — LDC dati
- 2,2 milj. Ls - saražotās produkcijas vērtība — novērt.
- 0,7% - lopkopības produkcijas vērtības

Aitu skaits novados, dalījums pa kvartilēm uz 2012.gada 1. jūliju

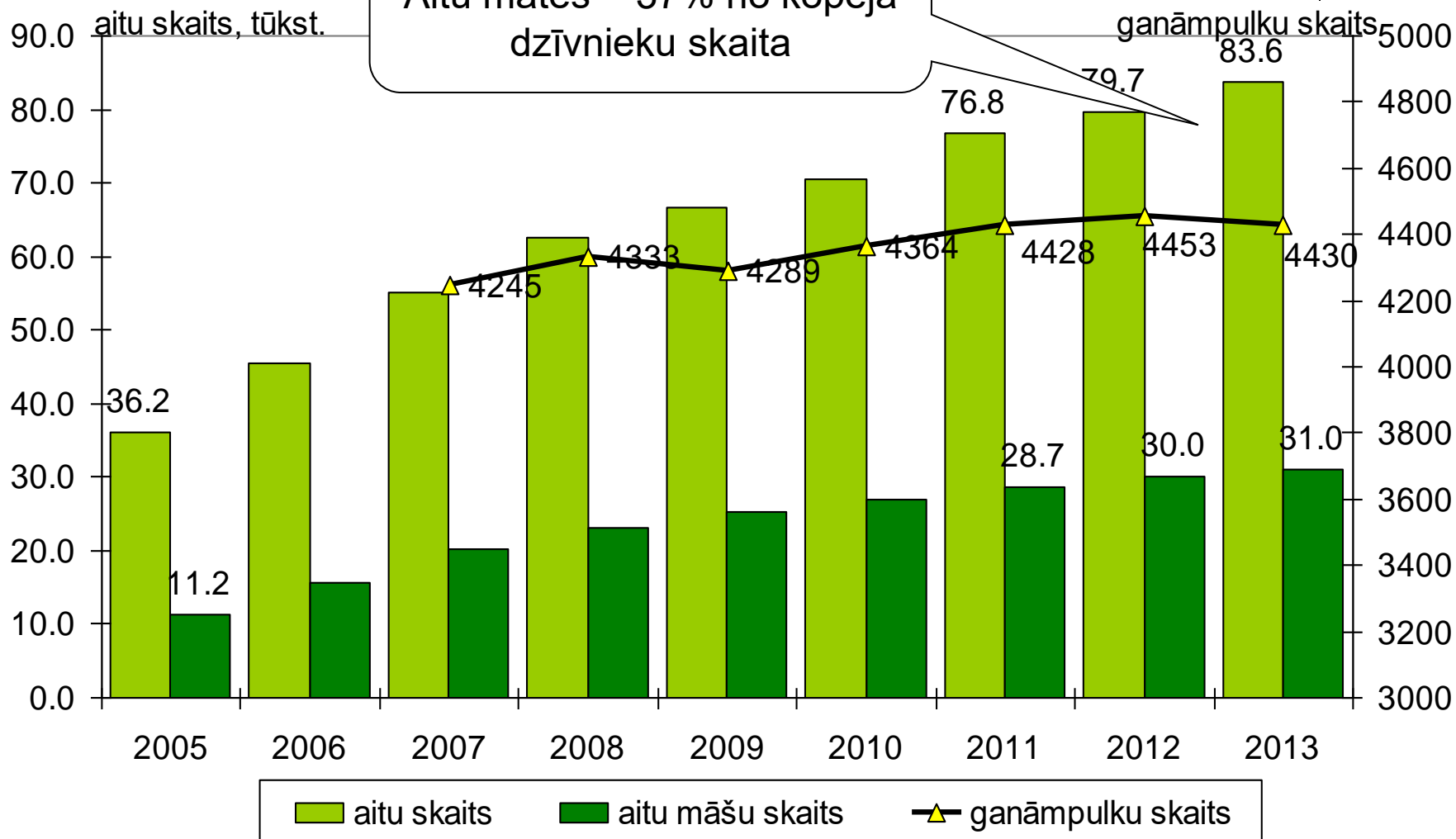

Neviens novads –
bez aitām

Nozares mērogs

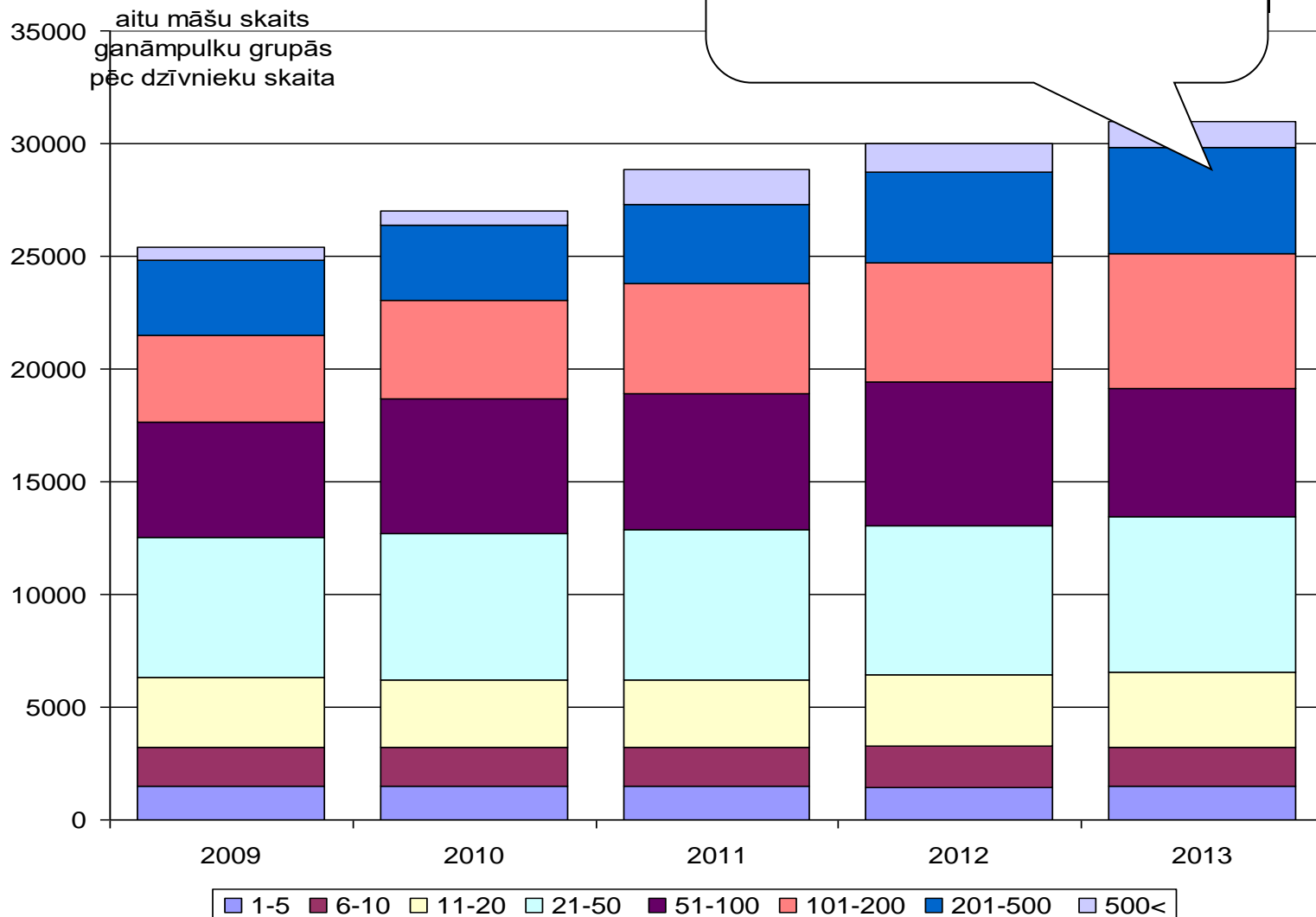

Ikgadējs pieaugums ~ 3%;
Aitu mātes ~ 37% no kopējā
dzīvnieku skaita

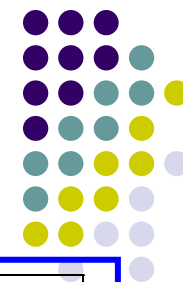

Nozares struktūra

57% no aitu mātēm koncentrējas saimniecībās ar dzīvnieku skaitu virs 50.

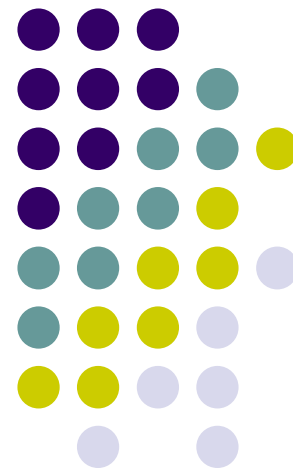

Nozaru produktivitāte Latvijā

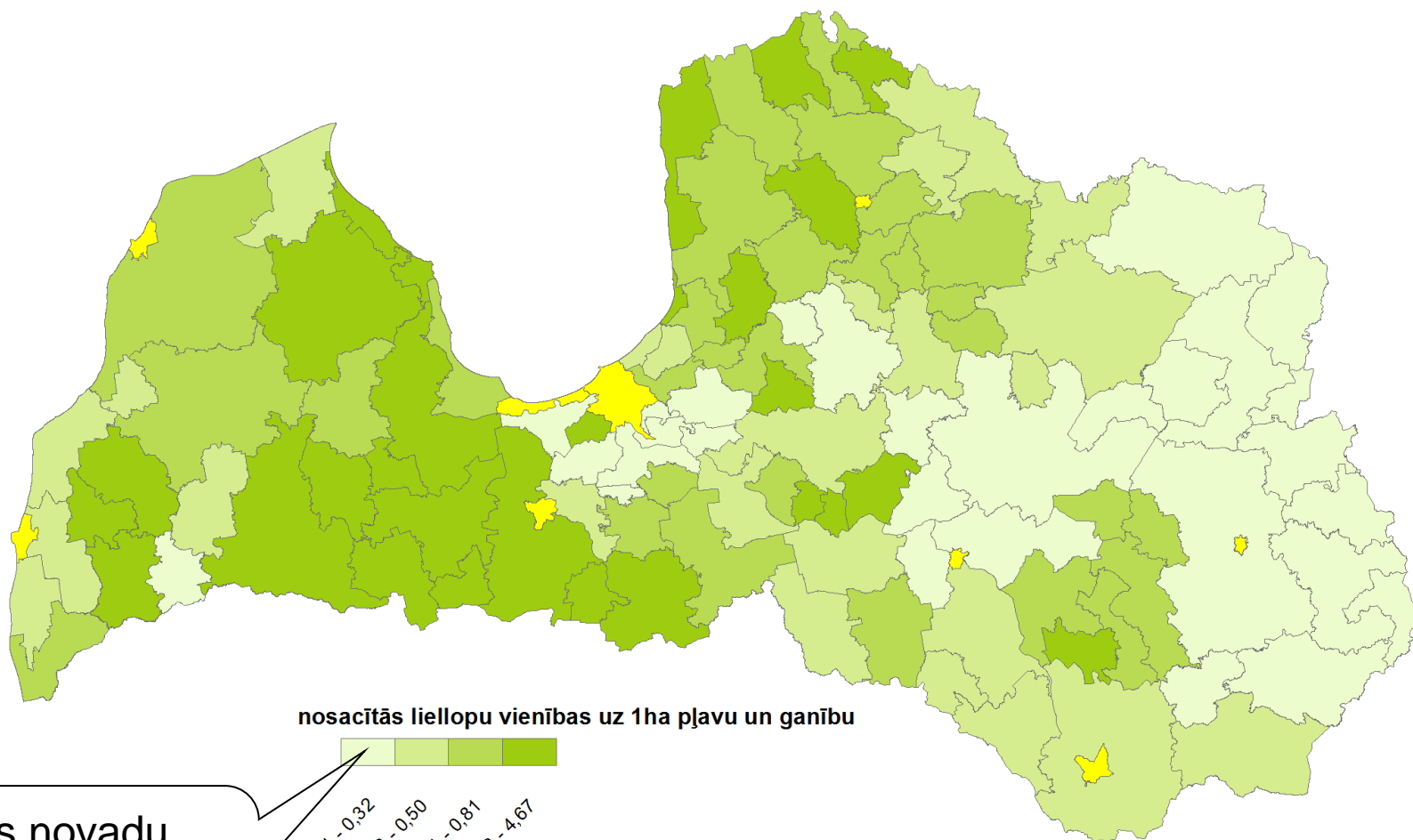
	lauk- kopība	dārzen- kopība	ilggadējas kultūras	piena lopkopība	ganību mājlopi	cūkas, putni	aitas*	aptaujas dati**
produkcija Ls uz ha LIZ	430	10 861	476	513	245	4 043	172	243
specializācijas produkcija Ls uz ha LIZ	365	6 803	268	361	96	2 664	89	
produkcija Ls uz vienu LDV	18 994	17 879	4 037	7 416	7 686	38 155	7 006	6 796
specializācijas produkcija Ls uz 1 LDV	16 113	11 200	2 274	5 225	3 026	25 136	3 628	
subsīdijas % no produkcijas vērtības	35%	2%	47%	33%	89%	16%	94%	92%
nolietojums % no produkcijas vērtības	20%	8%	19%	13%	23%	11%	32%	20%

Aitu audzēšana – nākotnes risinājums citādi neizmantotai lauksaimniecības zemei

---

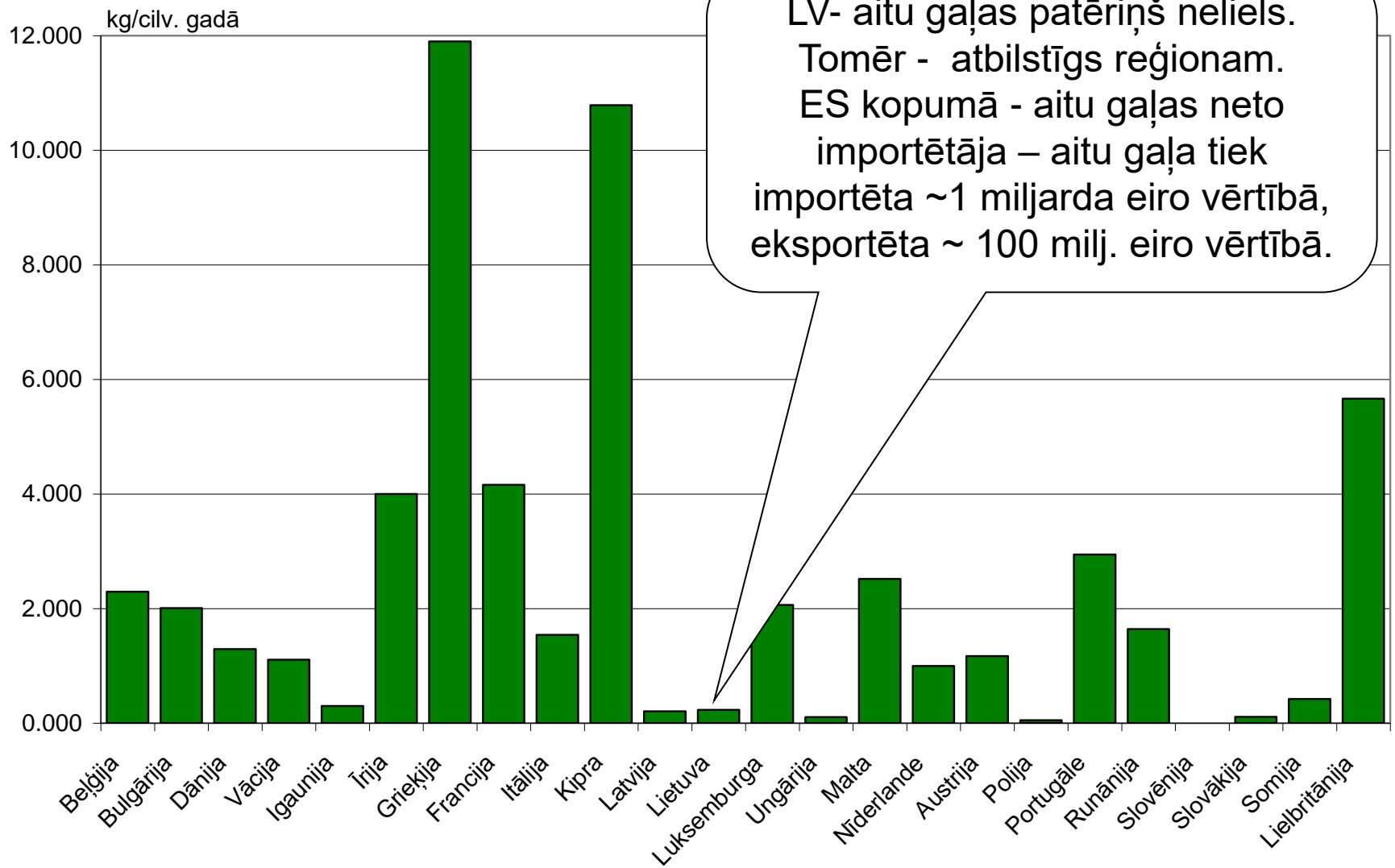
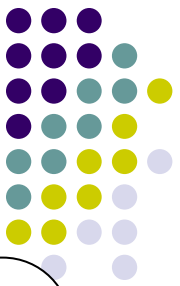

Aitu audzēšanai pieejami plaši LIZ resursi

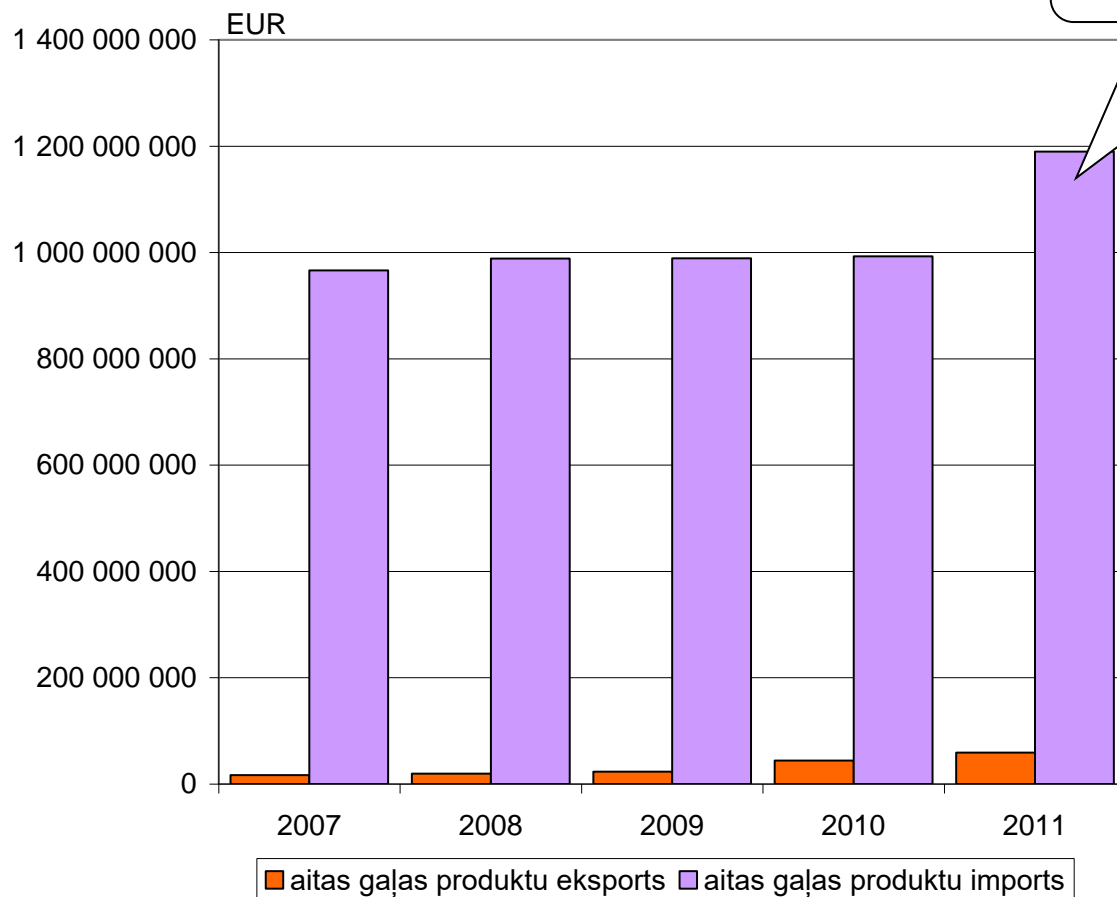

¾ Latvijas novadu
mazāk par 0,8 NLLV uz
1ha pļavu un ganību

Aitu gaļas patēriņš vietējā un citu ES valstu tirgos

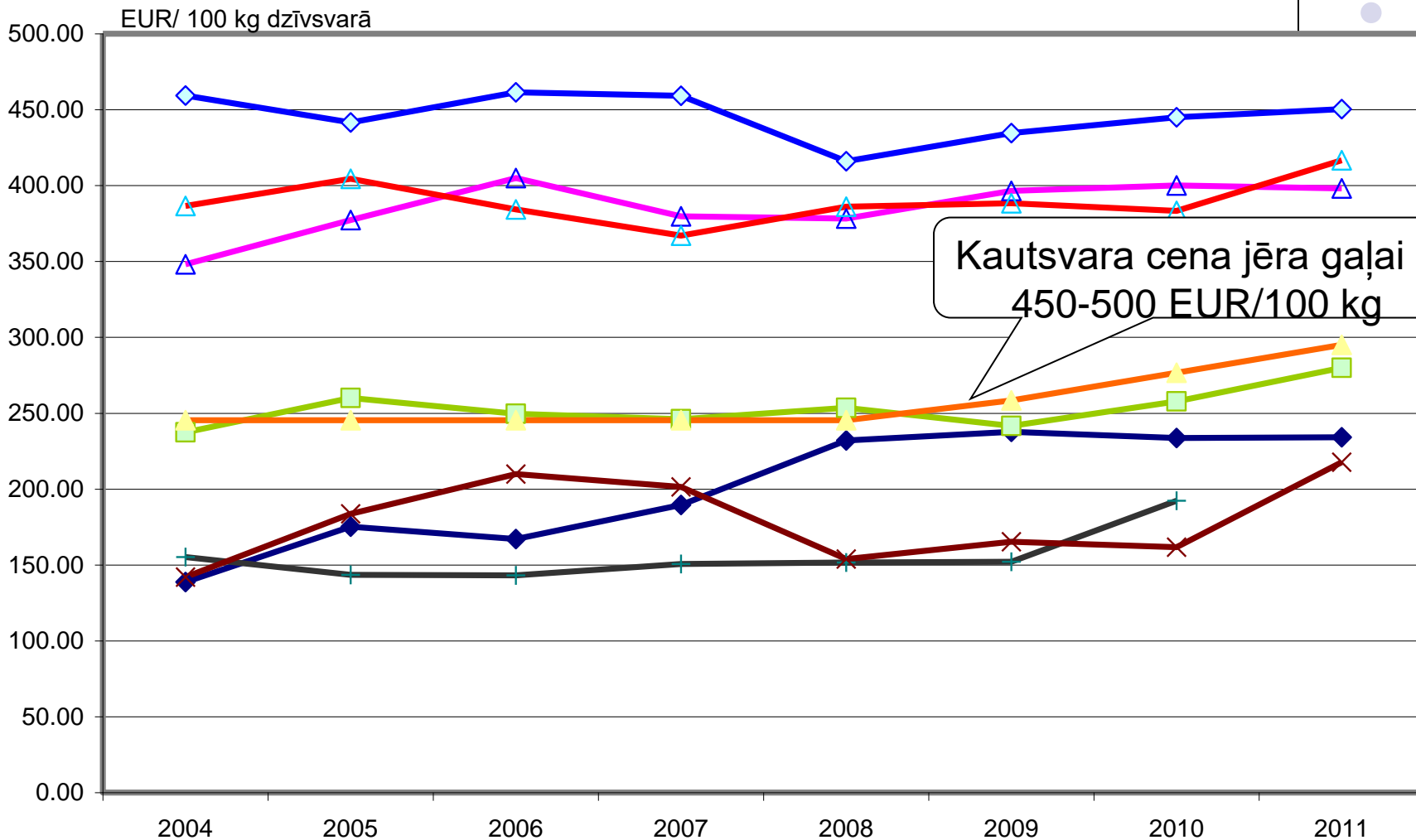

ES – aitu gaļas neto importētāja

Importa apjomi palielinās

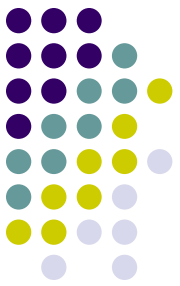
Cena (jēru gaļa, EUR/ 100kg dzīvsvārā)

Kautsvara cena jēra gaļai ~
450-500 EUR/100 kg

- Belgium
- Ireland
- Greece
- Spain
- Italy
- Hungary
- Netherlands
- Romania

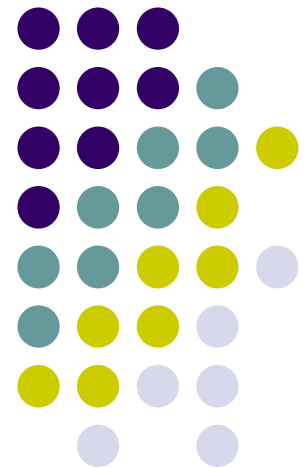
Vēl..

- Aitu (jēru) gaļa tiek uztverta kā kvalitatīvs, veselīgs un ekoloģisks produkts.
- 93 saimniecības iekļāvušās bioloģiskās lauksaimniecības kontroles sistēmā.
- Biznesa uzsākšanai nepieciešamas salīdzinoši mazākas investīcijas ēkās un tehnoloģijās.
- Mērķtiecīgi attīstīts ciltsdarbs, uzkrātas zināšanas un pieredze šajā jomā, saglabāta LT šķirne. Attīstās saimniecības, kas piedāvā tirgū vaislas dzīvniekus.
- Labi sadarbības pamati – kooperatīvi un LAAA.

Nākotnes redzējums

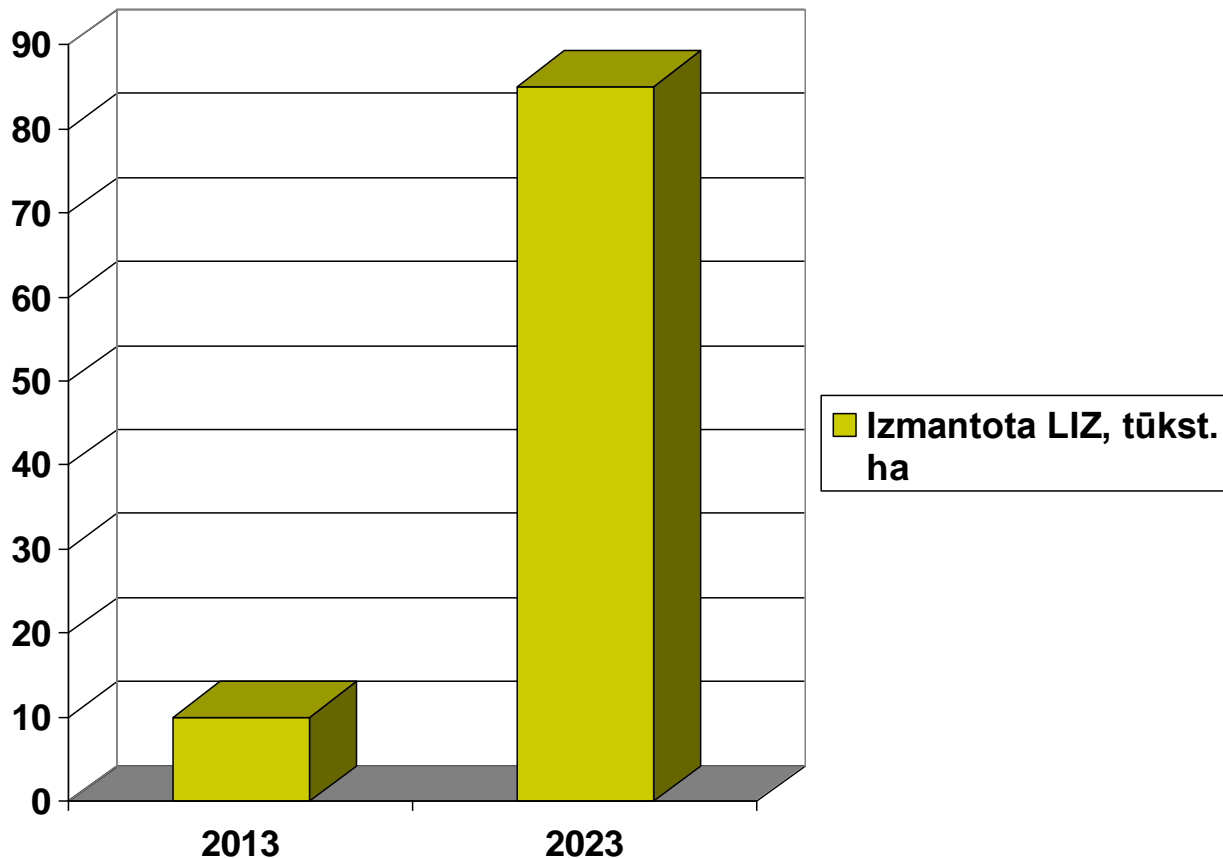

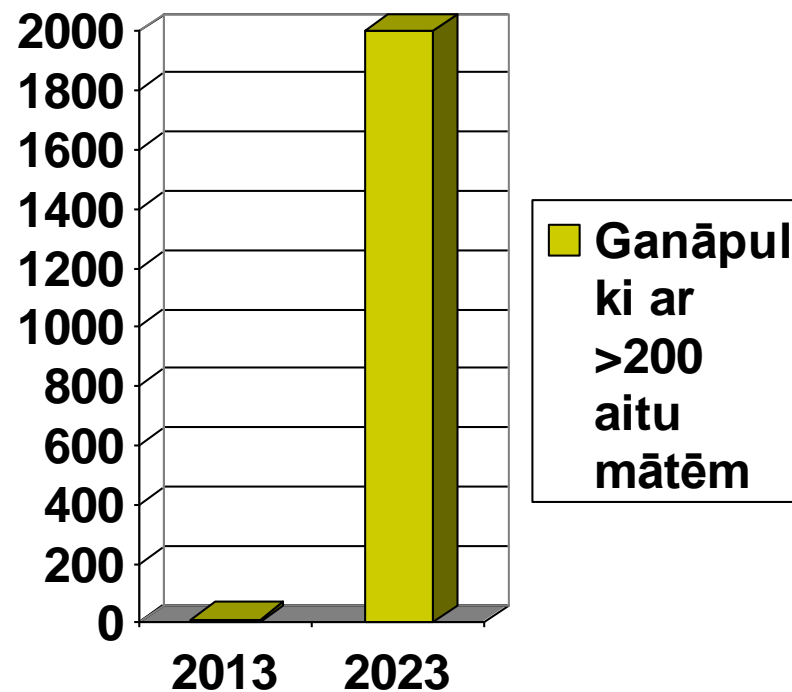
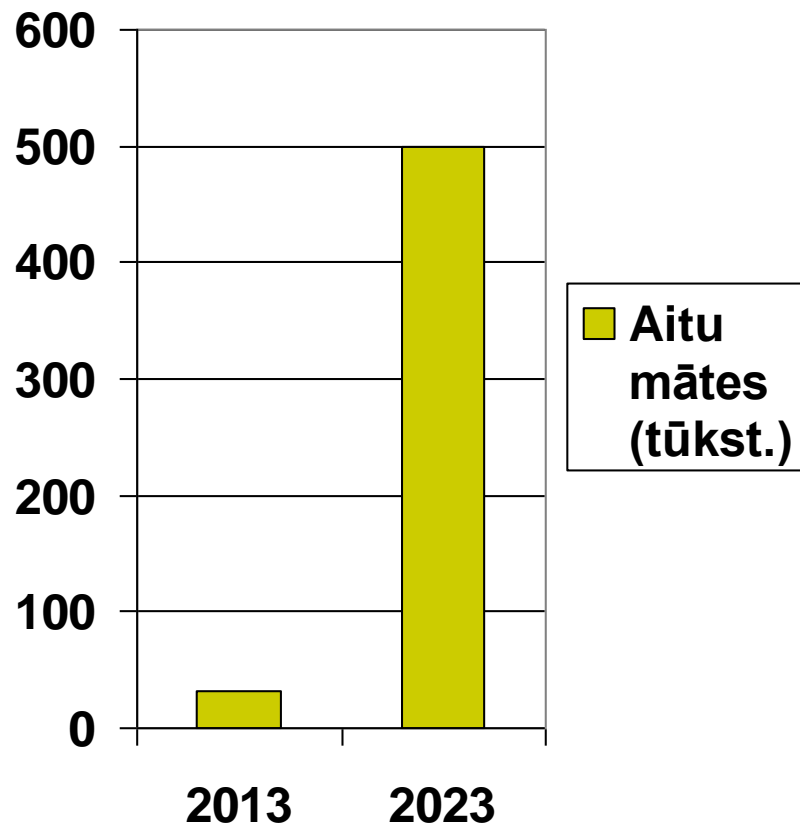
Stratēģiskie mērķi

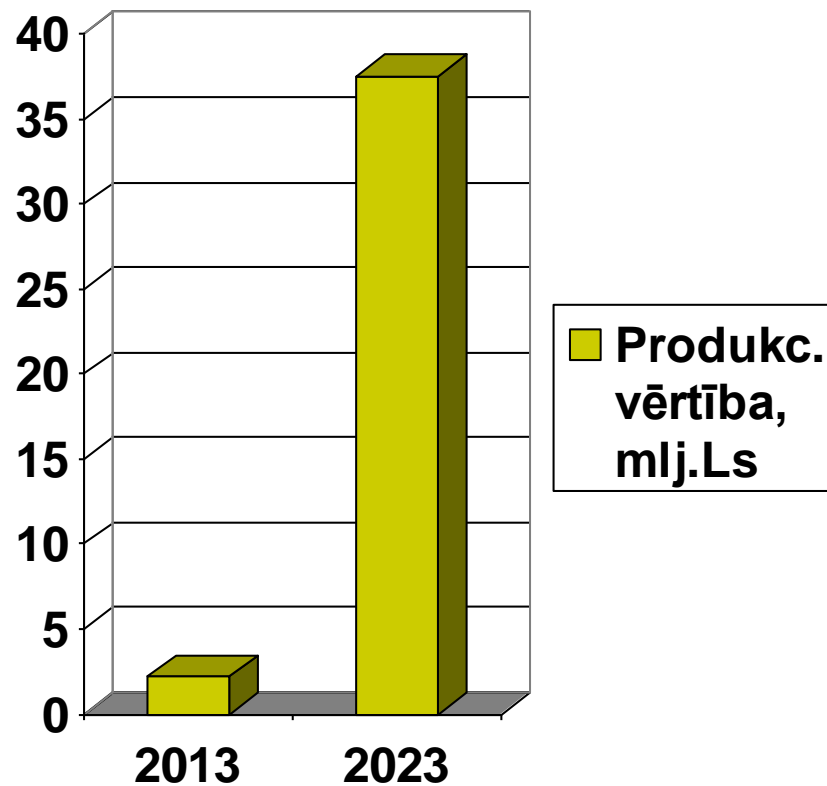
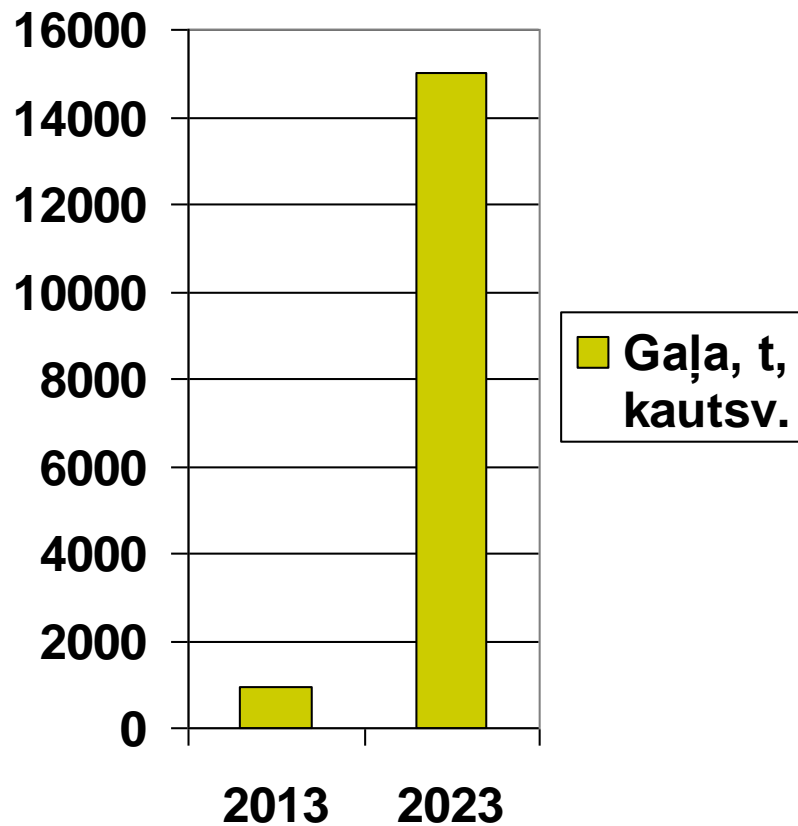
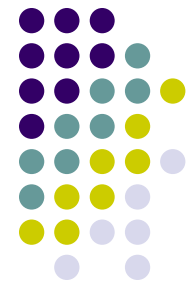
Aitu audzēšana Latvijā 2023: produktīvi un labi izmantota LIZ

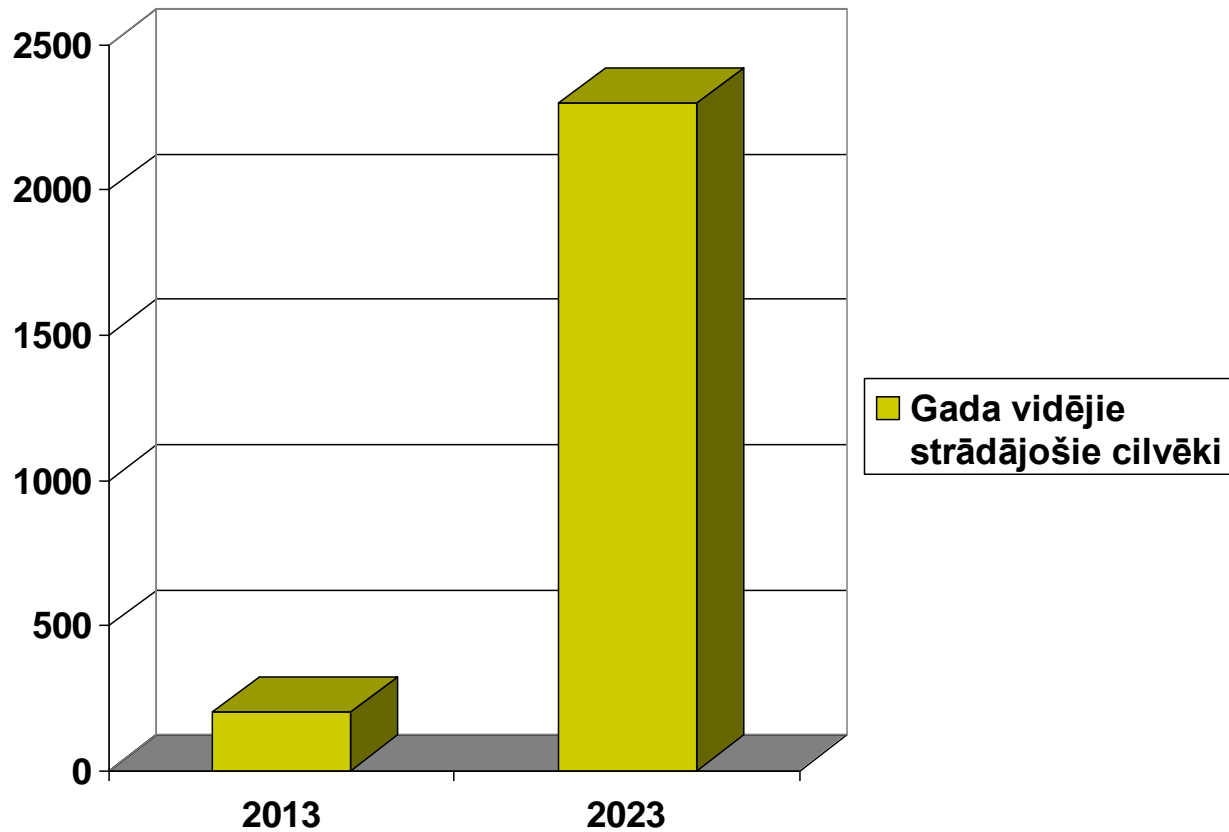
Aitu audzēšana Latvijā 2023: aitu skaits

Aitu audzēšana Latvijā 2023: nozares ražotā produkcija

Aitu audzēšana Latvijā 2023: strādājošie lauku cilvēki

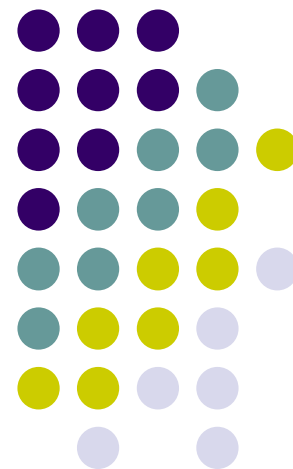

Rezultatīvie rādītāji

	2012	2023
Aitu skaits, <i>tūkst. gab. uz 01.07.</i>	98,6	1300
Aitu māšu skaits, <i>tūkst. gab. uz 01.07.</i>	31,0	500
Produktivitāte, <i>vidēji izdzīvojuši jēri no aitu mātes</i>	1,2	1,7
Ražošanā iesaistītā LIZ, <i>tūkst. ha</i>	3,4	85
Nodarbināto skaits, <i>vidēji gadā pilna laika</i>	200	2300
Saražotās produkcijas apjoms: - Jēru gaļa, <i>tonnas kautsvarā,</i>	700	11000
Nozares apgrozījums, <i>tūkst. LVL gadā</i>	2200	37500
Jēru gaļas patēriņš Latvijā, <i>kg/1m.l. gadā</i>	0,2	1
Vidējais saimniecību lielums: - aitu māšu skaits - pilna laika nodarbināto skaits - apgrozījums LIZ ha	7 0,05 220	110 0,5 450
Bruto PV (bez subs.) uz strādājošo, Ls/nodarb.	...	4900

Rīcības virzieni

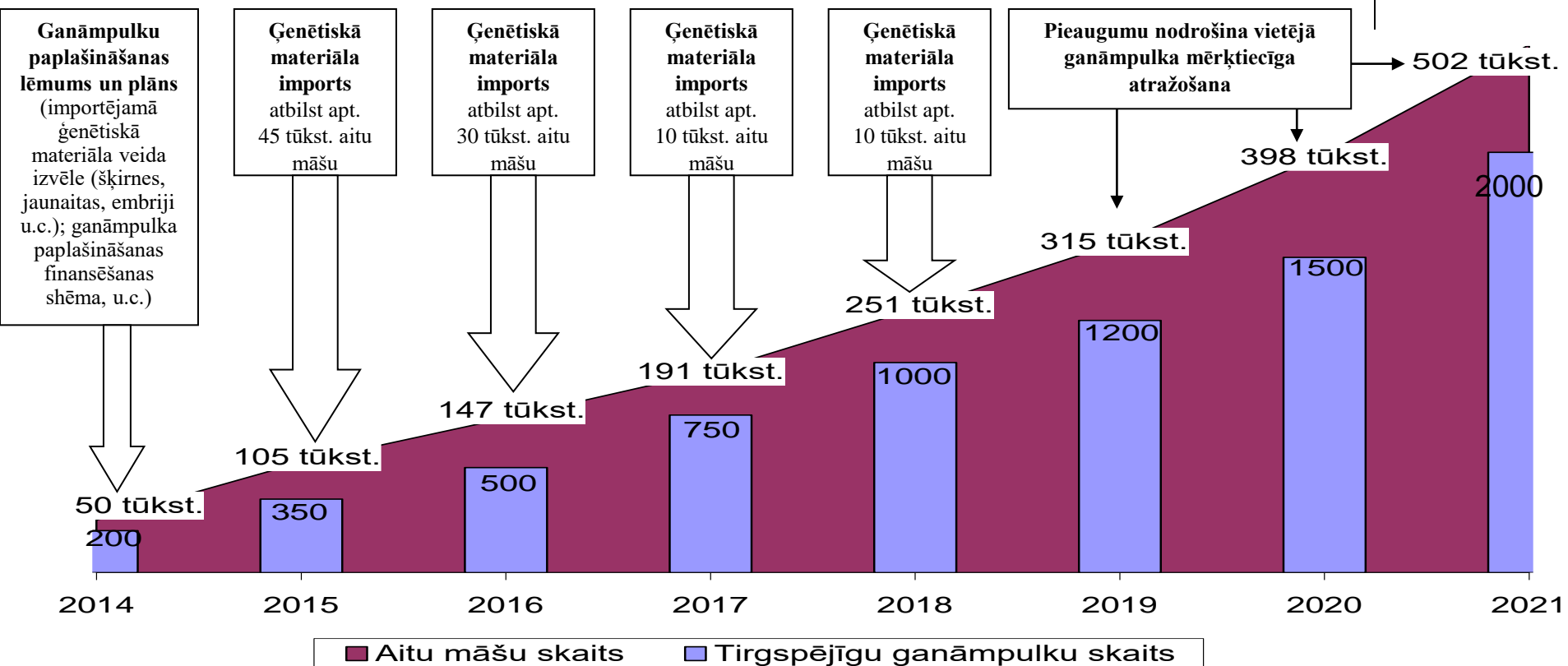

Prioritārie rīcības virzieni

- RV 1. Tirgorientētu aitu audzēšanas saimniecību attīstība – cilvēki un materiālie resursi
- RV 2. Gaļas ražošanas ganāmpulku izaugsme un attīstība
- RV 3. Produkcijas virzīšana tirgū
- RV 4. Sadarbības un kooperācijas attīstība

Prioritāte Nr.1 ganāmpulku skaita pieaugums

Privātā ieinteresētība un iniciatīva

Mūsdienīgas un aptverošas informācijas un zināšanu pieejamība

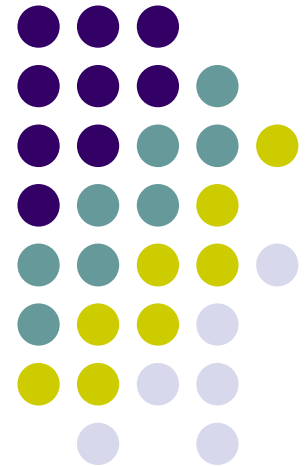
Atbalsts investīcijām saimniecību aktīvos (investīcijas materiālajos aktīvos un ganāmpulku paplašināšana)

Sadarbība un kooperācija

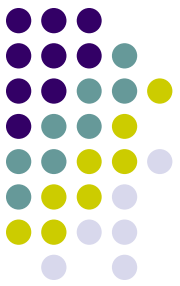
Vietējā patēriņa veicināšana, eksporta tirgu apguve

Nepieciešamā valsts intervence

Jautājumi, kas nosaka stratēģijas
īstenošanu

LAAA pozīcija

- **Atbalsts saimniecību izveidei un izaugsmei**
  - Atbalsts ganāmpulku izveidei (EUR 8.1. milj./ 4 gadus aitu māšu iegādei)
  - Atbalsts ieguldījumiem
    - Līdzfinansējums investīcijām (t.sk., lietotai tehnikai un pašu darbam būvniecībā)
    - Papildus motivācija saimniekiem vecumā virs 40 gadiem
    - Atbilstošo ienākumu kritērijā, ņemt vērā arī ienākumus no mājražošanas
    - Nelīdzfinansēt saimniecības, kurās kopējās kredītsaistības > LVL 666/ha LIZ
- **Dzīvnieku maksājumu sistēma**
  - Piemaksa par jēra liemeņa kvalitāti
  - Pārraudzība un šķirnes dzīvnieku audzēšana
- **Valsts finansējums ciltsdarba programmām (3-5 šķirnēm)**
- **Platībmaksājumi**
  - Forma – Vienotais platību maksājums
  - Ieņēmumi 200 EUR/ha, references gads = 2014;
  - 0,3 liellopu vienības uz hektāra
  - Dzīvnieku blīvums uz pastāvīgajām pļavām, ganībām – no pirmā ha

LAAA pozīcija (II)

- Atbalsts zināšanu radīšanai, attīstībai un izplatībai:
  - Mūsdienīgu saimniekošanas rokasgrāmatu sagatavošana (vismaz 2 tēmas)
  - Divu demonstrējumu saimniecību izveide (konvenciālā un bioloģiskā pieeja)
  - Nozares konsultantu spējas izveide un attīstība (LLKC ietvaros)
  - Arodizglītības programmas “*lopkopis*” praktiska ieviešana IZM skolu sistēmā (ar iespēju specializēties aitu audzēšanā);
  - Tālākizglītības programma “Aitu audzētavas vadītājs” (LLKC pakalpojumos)
- Jauni dalībnieki un jaunas platības Agrovides apakšpasākumā „Bioloģiskā lauksaimniecība” jau ar 2014.gadu.
- Valsts atbalsta programma LIZ atgūšanai, kas iepriekš nav bijusi pieteikta platību maksājumiem.
- Plēsēju radītu postījumu daļēja kompensācija (paralēli veidot riska fondu aitkopjiem)

**PALDIES PAR VĒLTĪTO LAIKU UN
UZMANĪBU!**